

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
YVESA BOTA,
predstavljeni 2. oktobra 2012¹

Zadeva C-399/11

**Kazenski postopekzoper
Stefana Mellonija**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Tribunal Constitucional (Španija))

„Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah — Evropski nalog za prijetje — Postopki predaje med državami članicami — Odločbe, izdane na podlagi sojenja, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča — Izvršitev kazni, izrečene v odsotnosti — Možnost preizkusa sodbe — Listina Evropske unije o temeljnih pravicah — Člen 53“

1. Sodišče je v tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe pozvano k razlagi in po potrebi k presoji veljavnosti člena 4a(1) Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ),² kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009³ zaradi krepitve procesnih pravic oseb ter spodbujanja uporabe načela vzajemnega priznavanja odločb, izdanih na sojenju v odsotnosti zadevne osebe. Sodišče je prav tako prvič pozvano k podrobni opredelitvi področja uporabe člena 53 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina).
2. Ta zadeva dobro ponazarja, kako je treba razumeti soobstoj različnih instrumentov za varstvo temeljnih pravic. Izvira iz sodne prakse Tribunal Constitucional (Španija), v skladu s katero mora biti izvršitev evropskega naloga za prijetje, izdanega za izvršitev sodbe, izdane v odsotnosti, vedno pogojena s tem, da ima obsojena oseba pravico do ponovnega sojenja v odreditveni državi članici. Vendar člen 4a(1) Okvirnega sklepa med drugim določa, da kadar je bila taka oseba seznanjena z načrtovanim sojenjem in je pooblastila pravnega zastopnika, da jo zastopa na tem sojenju, predaja ne more biti odvisna od tovrstnega pogoja.
3. Tribunal Constitucional s tremi vprašanji, ki se jih je odločilo postaviti Sodišču, to poziva, naj preuči različne poti, ki bi mu omogočile ohranitev njegove sodne prakse, vključno v kontekstu izvajanja Okvirnega sklepa. Zato je treba raziskati več možnosti.
4. Najprej, ali lahko splošna uporaba pogoja – v skladu s katerim izvršitev evropskega naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve sodbe, izdane v odsotnosti, zahteva, da ima obsojena oseba pravico do ponovnega sojenja v odreditveni državi članici – izhaja iz razlage besedila, sistematike in ciljev člena 4a Okvirnega sklepa?

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34.

3 — UL L 81, str. 24, v nadaljevanju: Okvirni sklep.

5. Če to ni tako, ali je ta člen skladen s členoma 47, drugi odstavek, in 48(2) Listine, ki obdolžencu zagotavljata pravico do poštenega sojenja oziroma spoštovanje pravice do obrambe? Ali mora poleg tega pravo Unije tema temeljnima pravicama podeliti širše varstvo v primerjavi z varstvom, ki jima ga zagotavlja Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisana 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP)?

6. Če bi preučitev prvih dveh vprašanj pokazala, da člen 4a(1) Okvirnega sklepa v razmerju do členov 47, drugi odstavek, in 48(2) Listine nasprotuje temu, da Tribunal Constitucional ohrani svojo sodno prakso na področju evropskega naloga za prijetje, ali mu člen 53 Listine daje tako možnost?

I – Pravni okvir

A – Primarno pravo Unije

7. Člen 47, drugi odstavek, Listine določa:

„Vsakdo ima pravico, da o njegovi zadevi pravično, javno in v razumnem roku odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče. Vsakdo ima možnost svetovanja, obrambe in zastopanja.“.

8. Člen 48(2) Listine določa:

„Vsakemu obdolžencu je zagotovljena pravica do obrambe.“.

9. Člen 52(3) Listine določa:

„Kolikor ta listina vsebuje pravice, ki ustrezajo pravicam, zagotovljenim z [EKČP], sta vsebina in obseg teh pravic enaka kot vsebina in obseg pravic, ki ju določa navedena konvencija. Ta določba ne preprečuje širšega varstva po pravu Unije.“.

10. Člen 53 Listine določa:

„Nobena določba te listine se ne sme razlagati kot omejevanje ali zoževanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki jih, na njihovem področju uporabe, priznavajo pravo Unije, mednarodno pravo in mednarodni sporazumi, katerih pogodbenica je Unija ali vse države članice, predvsem [EKČP] ter ustave držav članic.“.

B – Sekundarno pravo Unije

11. Člen 1 Okvirnega sklepa določa:

„[...]

2. Države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.

3. Ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 Pogodbe o Evropski uniji.“

12. Člen 5 Okvirnega sklepa 2002/584 je določal:

„Za izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki jo izvede izvršitveni pravosodni organ, lahko po zakonu izvršitvene države članice veljajo naslednji pogoji:

1. kadar je evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, ki ju odreja sodna odločba, izrečena v odsotnosti in če zahtevana oseba ni bila osebno pozvana na obravnavo ali kako drugače ni bila obveščena o datumu in kraju obravnave, zaradi česar je bila odločba izdana v odsotnosti, se oseba lahko preda pod pogojem, da odreditvena država članica z ustreznim zagotovilom zajamči, da bo oseba, za katero je predvideno prijetje, imela možnost zaprositi za ponovno obravnavo svoje zadeve v odreditveni državi članici in biti navzoča pri sojenju;

[...]“

13. Člen 2, točka 2, Okvirnega sklepa 2009/299 določa:

„V členu 5 [Okvirnega sklepa 2002/584] se črta odstavek 1.“

14. Namesto te črtane določbe člen 2, točka 1, Okvirnega sklepa 2009/299 v Okvirni sklep 2002/584 vnaša člen 4a.

15. Kot je navedeno v členu 1(1) Okvirnega sklepa 2009/299, so cilji tega sklepa „okrepiti procesne pravice oseb, zoper katere poteka kazenski postopek, poenostaviti pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah ter zlasti izboljšati vzajemno priznavanje sodnih odločb med državami članicami“.

16. Poleg tega člen 1(2) Okvirnega sklepa 2009/299 določa, da „[t]a okvirni sklep ne spreminja niti obveznosti spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 Pogodbe, vključno s pravico do obrambe oseb, zoper katere poteka kazenski postopek, niti obveznosti, ki so v tem smislu naložene pravosodnim organom“.

17. Člen 4a Okvirnega sklepa določa:

„1. Izvršitveni sodni organ lahko prav tako zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan za izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, ki vključuje odvzem prostosti, če oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo, razen če je v evropskem nalogu za prijetje navedeno, da je bila oseba v skladu z dodatnimi procesnimi zahtevami, določenimi v nacionalnem pravu odreditvene države članice:

(a) pravočasno

- (i) osebno povabljen in tako obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, ki se je zaključilo z odločbo, ali če je bila zadevna oseba dejansko kako drugače uradno obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, in sicer tako, da je mogoče nedvoumno sklepati, da je bila ta oseba seznanjena z načrtovanim sojenjem,

in

- (ii) obveščena, da se odločba lahko izreče, če se sojenja ne udeleži,

ali

- (b) je bila seznanjena z načrtovanim sojenjem in je pooblastila pravnega zastopnika, ki ga je imenovala sama ali ga je imenovala država, da jo zastopa na sojenju, in jo je ta zastopnik na sojenju dejansko zastopal,
- ali
- (c) potem ko ji je bila vročena odločba in je bila izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preučijo, in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe:
- (i) izrecno izjavila, da ne izpodbija odločbe,
- ali
- (ii) ni zahtevala ponovnega sojenja ali vložila pritožbe v ustreznem roku;
- ali
- (d) ji odločba ni bila osebno vročena, ampak:
- (i) ji bo osebno vročena nemudoma po predaji in bo izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preučijo, in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe,
- in
- (ii) bo obveščena o roku, v katerem mora zahtevati ponovno sojenje ali vložiti pritožbo, kakor je navedeno v zadevnem evropskem nalogu za prijetje.
- [...]“

II – Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

18. Prvi senat Sala de lo Penal de la Audiencia Nacional (kazenski oddelek Audiencia Nacional) (Španija) je s sklepom z dne 1. oktobra 1996 razglasil za upravičeno izročitev S. Mellonija (v nadaljevanju: pritožnik) Italiji, da bi mu tam sodili za dejanja, navedena v nalogih za prijetje št. 554/1993 in 444/1993, ki ju je Tribunale di Ferrara (Italija) izdalo 13. maja oziroma 15. junija 1993. Po tem, ko je bil izpuščen na prostost proti varščini 5.000.000 ESP, ki jih je plačal naslednji dan, je pritožnik pobegnil, tako da ni mogel biti izročen italijanskim organom.

19. Tribunale di Ferrara je z odločbo z dne 27. marca 1997 ugotovilo odsotnost pritožnika z obravnave in odločilo, da se vsa nadaljnja pisanja vročajo njegovim pooblaščenim odvetnikom, ki jih je že imenoval. Tribunale di Ferrara je s sodbo z dne 21. junija 2000, ki je bila pozneje potrjena s sodbo Corte d'Appello di Bologna (Italija) z dne 14. marca 2003, pritožnika obsodilo v odsotnosti na deset let zaporne kazni kot storilca lažnega stečaja. Peti kazenski senat Corte suprema di cassazione (Italija) je s sodbo z dne 7. junija 2004 zavrnil pritožbo, ki so jo vložili pritožnikovi odvetniki. Državni tožilec je 8. junija 2004 pred Corte d'Appello di Bologna izdal evropski nalog za prijetje in predajo št. 271/2004 za izvršitev kazni, ki jo je izreklo Tribunale di Ferrara.

20. Juzgado Central de Instrucción št. 6 (Španija) je po tem, ko je španska policija pritožnika prijela, s sklepom z dne 2. avgusta 2008 odločilo, da se evropski nalog za prijetje št. 271/2004 predloži prvemu senatu Sala de lo Penal de la Audiencia Nacional.

21. Pritožnik je predaji italijanskim organom nasprotoval in zatrjeval, prvič, da je v pritožbeni fazi imenoval drugega odvetnika in preklical imenovanje obeh predhodnih odvetnikov, katerima so se pisanja temu navkljub še naprej vročala. Drugič, navajal je, da v skladu z italijanskim procesnim pravom ni mogoča pritožba zoper sodbe, izdane v odsotnosti, zaradi česar bi torej moral biti evropski nalog za prijetje po potrebi pogojen s tem, da Republika Italija zagotovi možnost pritožbe zoper sodbo.

22. Prvi senat Sala de lo Penal de la Audiencia Nacional je s sklepom z dne 12. septembra 2008 odločil, da se pritožnika preda italijanskim organom zaradi izvršitve kazni, ki mu jo je naložilo Tribunale di Ferrara kot storilcu kaznivega dejanja lažnega stečaja, saj je ugotovil, da ni bilo dokazano, da bi pritožnika odvetnika, ki ju je imenoval, prenehala zastopati od leta 2001 dalje, ter je štel, da je bila njegova pravica do obrambe spoštovana, saj je bil predhodno seznanjen s potekom postopka, da je bil prostovoljno odsoten in da je imenoval dva odvetnika za zastopanje in obrambo, ki sta ga v tej vlogi zastopala na prvi stopnji, pri pritožbi in kasacijski pritožbi in s tem izkoristila možna pravna sredstva.

23. Pritožnik je zoper sklep prvega senata Sala de lo Penal de la Audiencia Nacional z dne 12. septembra 2008 pri Tribunal Constitucional vložil „recurso de amparo“.⁴ V podporo te pritožbe navaja kršitev absolutnih zahtev, ki izhajajo iz pravice do poštenega sojenja, določene v členu 24(2) španske ustave. Ta kršitev naj bi namreč ogrožala bistvo pravičnega postopka na način, ki vpliva na človekovo dostojanstvo, saj pomeni dopustitev predaje državam, ki v primeru zelo hudega kaznivega dejanja dopuščajo veljavo obsodbe v odsotnosti, ne da bi predajo pogojevale s tem, da lahko obsojenec takšno obsodbo izpodbija in s tem ohrani svojo pravico do obrambe. Pritožnik prav tako navaja, da ima njegova pritožba poseben ustavni pomen, saj sklep z dne 12. septembra 2008 pomeni odmik od ustaljene sodne prakse Tribunal Constitucional, v skladu s katero mora biti predaja v primerih obsodb za huda kazniva dejanja, izrečenih v odsotnosti obtoženca, pogojena z možnostjo preizkusa sodbe.⁵

24. Prvi senat Tribunal Constitucional je s sklepom z dne 18. septembra 2008 odločil, da „recurso de amparo“ sprejme v obravnavo in ustavi izvrševanje sklepa z dne 12. septembra 2008. Na občni seji Tribunal Constitucional je bilo na predlog prvega senata s sklepom z dne 1. marca 2011 odločeno, da se „recurso de amparo“ sprejme v obravnavo.

25. Predložitveno sodišče navaja, da je v zgoraj navedeni sodbi 91/2000 ugotovilo, da je zavezujoča vsebina temeljnih pravic oslABLJENA, kadar se te aplicirajo *ad extra*, to je v transnacionalnem kontekstu, in da je le najosnovnejše in najbolj elementarne zahteve mogoče povezati s členom 24 španske ustave ter morebiti ugotoviti „posredno“ neustavnost ravnanja. Kljub temu pa pomeni odločitev španskih pravosodnih organov, da privolijo v izročitev v države, ki v primeru zelo hudega kaznivega dejanja dopuščajo veljavo obsodbe v odsotnosti, ne da bi predajo obsojenca pogojevale s tem, da lahko ta takšno obsodbo izpodbija za ohranitev svoje pravice do obrambe, „posredno“ kršitev zahtev iz pravice do poštenega sojenja, saj takšna odločitev spodbija bistveno vsebino sojenja na način, ki vpliva na človekovo dostojanstvo.

26. Predložitveno sodišče še opozarja, da se ta sodna praksa uporablja tudi v okviru postopka predaje, določenega z Okvirnim sklepom 2002/584, iz dveh razlogov, in sicer zato, ker je pogoj za predajo obsojenca neločljivo povezan z bistveno vsebino ustavne pravice do poštenega sojenja, in zato, ker je člen 5 Okvirnega sklepa 2002/584 določal možnost, da za izvršitev evropskega naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve obsodbe, izrečene v odsotnosti, „po pravu izvršitvene države članice“ med

4 — Gre za pravno sredstvo (ustavno pritožbo, op. prev.), katerega cilj je zagotoviti spoštovanje temeljnih pravic in svoboščin. S tem pravnim sredstvom se zlasti varujejo pravice, opredeljene v razdelkih I in II poglavja II naslova I španske ustave – kot so pravica do enakosti (člen 14), temeljne pravice in državljanske svoboščine iz členov od 15 do 29 te ustave in pravica do ugovora vesti (člen 30(2)) – zoper kršitve, ki jih storijo javne oblasti (člen 53(2)).

5 — Pritožnik v ta namen navaja sodbi Tribunal Constitucional 91/2000 z dne 30. marca 2000 in 177/2006 z dne 5. junija 2006.

drugim velja pogoj, da „odreditveni pravosodni organ z ustreznim zagotvilom zajamči, da bo oseba, na katero se nanaša evropski nalog za prijetje, imela možnost zaprositi za ponovno sojenje v odreditveni državi članici, pri katerem ji bo zagotovljena pravica do obrambe, in biti navzoča pri sojenju“ (zgoraj navedena sodba Tribunal Constitucional 177/2006).

27. Predložitveno sodišče nazadnje opozarja, da je v svoji sodbi 199/2009 z dne 28. septembra 2009 ugodilo „recurso de amparo“ zoper sklep, s katerim je Audiencia Nacional ob izvrševanju evropskega naloga za prijetje privolilo v predajo zadevne osebe Romuniji za izvršitev obsodbe na 4 leta zapora, izrečene na sojenju v odsotnosti te osebe, ne da bi vključilo zahtevo, da je lahko zadevna obsodba predmet preizkusa. Zato je Tribunal Constitucional zavrnilo argumente Audiencia Nacional, v skladu s katerimi naj v resnici ne bi bila izrečena obsodba v odsotnosti, saj naj bi zadevna oseba pooblastila odvetnika, ki je sojenju prisostvoval kot njen osebni zagovornik.

28. Po mnenju predložitvenega sodišča težava izvira iz tega, da je bil z Okvirnim sklepom 2009/299 izbrisan člen 5(1) Okvirnega sklepa 2002/584 in dodan nov člen 4a. Navedeni člen 4a pa prepoveduje, da se „zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan za izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, ki vključuje odvzem prostosti, če oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo“, kadar je bila ta oseba „seznanjena z načrtovanim sojenjem in je pooblastila pravnega zastopnika, ki ga je imenovala sama ali ga je imenovala država, da jo zastopa na sojenju, in jo je ta zastopnik na sojenju dejansko zastopal“. Predložitveno sodišče navaja, da je v zadevi, ki je podlaga za zadevni postopek presoje ustavnosti, pritožnik pooblastil dva odvetnika, ki uživata njegovo zaupanje in ki jima je Tribunale di Ferrara vročilo obvestilo o načrtovani obravnavi, tako da je bil pritožnik z obravnavo seznanjen. Razvidno pa je tudi, da sta ta dva zagovornika pritožnika dejansko zastopala na obravnavi, ki je bila opravljena na prvi stopnji, ter v nadaljnjih postopkih s pritožbo in kasacijsko pritožbo.

29. Predložitveno sodišče se torej sprašuje, ali Okvirni sklep preprečuje španskim pravosodnim organom, da predajo pritožnika pogojijo z možnostjo, da je lahko zadevna obsodba predmet preizkusa.

30. Ob tem pa Tribunal Constitucional zavrača trditev Ministerio Fiscal, da ni treba vložiti predloga za sprejetje predhodne odločbe, ker Okvirnega sklepa 2009/299 ni mogoče uporabiti *ratione temporis* glede spora v glavni stvari. Predmet spora v glavni stvari naj namreč ne bi bil ugotoviti, ali je bil s sklepom z dne 12. septembra 2008 kršen Okvirni sklep 2009/299, temveč ali je bila s tem sklepom neposredno kršena pravica do poštenega sojenja, ki jo varuje člen 24(2) španske ustave. Okvirni sklep 2009/299 pa naj bi bilo treba upoštevati za razmejitev vsebine te pravice, ki učinkuje *ad extra*, saj pomeni pravo Unije, veljavno ob presoji ustavnosti. Upoštevanje tega sklepa naj bi tako nalagalo načelo skladne razlage nacionalnega prava z okvirnimi sklepi.⁶

31. Glede na te preudarke je Tribunal Constitucional 9. junija 2011 prekinilo postopek odločanja o „recurso de amparo“ in Sodišču predložilo ta vprašanja za predhodno odločanje:

- „1. Ali je treba člen 4a(1) Okvirnega sklepa [...] razlagati tako, da nacionalnim pravosodnim organom v primerih, opredeljenih v tej določbi, prepoveduje pogojevati izvršitev evropskega naloga za prijetje in predajo z zahtevo, da je obsodba lahko predmet preizkusa, zato da je zadevni osebi zagotovljena pravica do obrambe?
2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je člen 4a(1) Okvirnega sklepa [...] skladen z zahtevami, ki izhajajo iz pravice do učinkovitega sodnega varstva in poštenega sojenja iz člena 47 Listine ter pravice do obrambe, določene v členu 48(2) Listine [...]

6 — Glej sodbo z dne 16. junija 2005 v zadevi Pupino (C-105/03, ZOdl., str. I-5285, točka 43).

3. Če je odgovor na drugo vprašanje pritrdilen, ali člen 53 Listine, sistematično razlagan v povezavi s pravicami iz njenih členov 47 in 48, državi članici dopušča, da predajo osebe, ki je bila obsojena v odsotnosti, pogojuje s tem, da je obsodba lahko predmet preizkusa v državi prosilki, s čimer tem pravicam podeli višjo raven varstva, kot je tista, ki izhaja iz prava [...] [Unije], zato da bi se izognila razlagi, ki bi pomenila omejevanje ali zoževanje temeljne pravice, priznane z ustavo te države članice?“

32. V zadevnem postopku so pisna stališča predložili Ministerio Fiscal, španska, belgijska, nemška, italijanska, nizozemska, avstrijska, poljska in portugalska vlada ter vlada Združenega kraljestva, Svet Evropske unije in Evropska komisija.

33. Na obravnavi 3. julija 2012 so ustna stališča predložili pritožnik, Ministerio Fiscal, španska, nemška in nizozemska vlada, Svet in Komisija.

III – Moja analiza

34. Pred obravnavo teh treh vprašanj je treba odgovoriti na argumente, ki so jih navedli Ministerio Fiscal, belgijska in nemška vlada, vlada Združenega kraljestva ter Svet, ki so trdili, da je treba ta predlog za sprejetje predhodne odločbe šteti za nedopusten.

A – Dopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe

35. V utemeljitev nedopustnosti tega predloga za sprejetje predhodne odločbe sta bila navedena dva glavna argumenta.

36. Prvič, Okvirnega sklepa 2009/299 naj glede spora v glavni stvari ne bi bilo mogoče uporabiti *ratione temporis*, zaradi česar naj Sodišče v tej zadevi ne bi bilo pristojno za njegovo razlago in presojo njegove veljavnosti. Namreč, tako datum, ko je bil izdan evropski nalog za prijetje št. 271/2004 (8. junij 2004), kot datum, ko je Audiencia Nacional odločilo pritožnika predati italijanskim organom (12. september 2008), sta predhodna datumu sprejetja Okvirnega sklepa 2009/299.

37. Drugič, okoliščina, da je Republika Italija uporabila možnost iz člena 8(3) Okvirnega sklepa 2009/299 in določila, da bo za priznavanje in izvrševanje odločb, izrečenih v odsotnosti zadevne osebe in izdanih s strani italijanskih pristojnih organov, ta sklep začel veljati najpozneje 1. januarja 2014,⁷ naj bi govorila v prid hipotetičnosti predloženih vprašanj, saj naj bi bil odgovor na ta vprašanja neuporaben za rešitev spora v glavni stvari.

38. Opozarjam, da je mogoče po mnenju Sodišča domnevo pristojnosti, povezano z vprašanji, ki jih v postopku predhodnega odločanja postavijo nacionalna sodišča, zavrniti samo v izjemnih primerih, v katerih je popolnoma očitno, da razlaga določb prava Unije, po kateri sprašujejo v teh vprašanjih, ni v nobeni zvezi z resničnostjo oziroma s predmetom postopka v glavni stvari, ali v katerih je problem hipotetične narave oziroma Sodišče nima dovolj pravnih ali dejanskih elementov, da bi lahko učinkovito odgovorilo na postavljena vprašanja. Razen v teh hipotetičnih primerih Sodišče načeloma mora odločati o vprašanjih za predhodno odločanje, ki so mu postavljena.⁸

39. V tej zadevi ne gre za nobenega izmed teh hipotetičnih primerov, ki bi lahko izjemoma upravičili nedopustnost predloga za sprejetje predhodne odločbe.

7 — Glej Izjavo glede člena 8(3) Okvirnega Sklepa 2009/299 (UL 2009, L 97, str. 26).

8 — Glej zlasti sodbo z dne 28. junija 2007 v zadevi Dell'Orto (C-467/05, ZOdl., str. I-5557, točka 40) in glede presoje veljavnosti pravila prava Unije sodbo z dne 8. julija 2010 v zadevi Afton Chemical (C-343/09, ZOdl., str. I-7027, točki 13 in 14).

40. Najprej je treba zavrtni prvi argument, da Okvirnega sklepa 2009/299 v sporu v glavni stvari ni mogoče uporabiti *ratione temporis*.

41. Iz besedila člena 8(2) Okvirnega sklepa 2009/299 je namreč razvidno, da se ta „od [28. marca 2011] uporablja za priznavanje in izvrševanje odločb, izrečenih v odsotnosti zadevne osebe“. To določbo je treba razumeti tako, da mora izvršitveni pravosodni organ od 28. marca 2011 dalje, kadar odloča o priznanju in izvršitvi odločb, izrečenih v odsotnosti zadevne osebe, najsi bodo te odločbe izrečene pred tem datumom ali po njem, uporabiti upoštevne določbe Okvirnega sklepa 2009/299.

42. Takšna rešitev je skladna z ustaljeno sodno prakso Sodišča, da se postopkovna pravila običajno uporabljajo za vse spore, ki potekajo, ko ta pravila začnejo veljati, drugače kot pri pravilih materialnega prava, ki se običajno razlagajo tako, da se načeloma ne nanašajo na položaje, ki so nastali pred začetkom njihove veljavnosti.⁹

43. Ker člen 4a Okvirnega sklepa zgolj določa pogoje, v katerih priznanja in izvršitve odločbe, izdane na podlagi sojenja, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča, ni mogoče zavrtni, je treba določbe navedenega člena 4a šteti za postopkovne določbe.¹⁰

44. Člen 4a Okvirnega sklepa se torej vsekakor uporabi v postopku predaje, za katerega gre v glavni stvari in ki je še vedno v teku.

45. Glede izjave, s katero je Republika Italija izkoristila možnost iz člena 8(3) Okvirnega sklepa 2009/299 in določila, da bo za priznavanje in izvrševanje odločb, izrečenih v odsotnosti zadevne osebe in izdanih s strani italijanskih pristojnih organov, ta sklep začel veljati najpozneje 1. januarja 2014, menim, da ta izjava ni take narave, da bi povzročila nedopustnost obravnavanega predloga za sprejetje predhodne odločbe iz razloga, ker bi bil zaradi te izjave odgovor Sodišča neuporaben za rešitev spora o glavni stvari.

46. Ni namreč sporno, da je namen člena 4a Okvirnega sklepa – gledano z vsebinskega vidika – urediti to vrsto položaja, kakršen je v sporu o glavni stvari. Poleg tega pomeni datum 1. januar 2014 končni rok, pri čemer Republiki Italiji nič ne preprečuje, da bi se odločila za zgodnejši datum ali pa celo izničila svojo izjavo.

47. Jasno je torej, da bo odgovor Sodišča na vprašanja, ki mu jih je postavilo Tribunal Constitucional, uporaben najpozneje 1. januarja 2014 in bo pomagal ne le Tribunal Constitucional, da odloči o „recurso de amparo“, ki ga obravnava, temveč tudi izvršitvenemu pravosodnemu organu, da odloči o postopku predaje.

9 — Glej zlasti sodbo z dne 12. avgusta 2008 v zadevi Santesteban Goicoechea (C-296/08 PPU, ZOdl., str. I-6307, točka 80 in navedena sodna praksa).

10 — Glej po analogiji sodbo z dne 1. julija 2004 v združenih zadevah Tsapalos in Diamantakis (C-361/02 in C-362/02, ZOdl., str. I-6405, točka 20). Če se izrazim z besedami, ki jih je uporabilo Evropsko sodišče za človekove pravice, se postopek evropskega naloga za prijetje „ne nanaša na utemeljenost kazenske obtožbe“ in „predaja pritožnika [pristojnim] organom [ni] kazni, ki se zadevni osebi naloži zaradi storitve kaznivega dejanja, temveč je postopek, ki omogoča izvršitev sodbe“ (glej sodbo ESČP v zadevi Monedero Angora proti Španiji z dne 7. oktobra 2008). Drugače povedano, postopek evropskega naloga za prijetje ne vpliva na individualno kazensko odgovornost, temveč je namenjen olajšanju izvršitve odločbe, sprejete v zvezi z obsojeno osebo.

48. Posebna narava „recurso de amparo“, ki ga obravnava Tribunal Constitucional, prav tako govori v prid dopustnosti zadevnega predloga za sprejetje predhodne odločbe. Na podlagi tega pravnega sredstva mora navedeno sodišče opraviti presojo ustavnosti, pri kateri je treba nujno upoštevati pravo Unije in zlasti Listino, kakor nalaga člen 10(2) španske ustave. Kot je Tribunal Constitucional navedlo v predložitveni odločbi, je upoštevanje prava Unije nujno za določitev ustavno varovane vsebine pravice do poštenega sojenja.¹¹

49. Nadzor, ki ga mora opraviti Tribunal Constitucional, je primerljiv z nadzorom, ki bi ga lahko katero koli ustavno sodišče opravilo v okviru *a priori* presoje ustavnosti zakona o prenosu Okvirnega sklepa 2009/299. Če bi to sodišče za opravo takega nadzora povprašalo Sodišče glede razlage ali presoje veljavnosti tega okvirnega sklepa, bi Sodišče verjetno podalo odgovor, tudi če rok za prenos navedenega okvirnega sklepa še ne bi potekel.¹²

50. Ker je treba po mojem mnenju ta predlog za sprejetje predhodne odločbe šteti za dopusten, bom zaporedoma obravnaval tri vprašanja, ki jih je postavilo Tribunal Constitucional.

B – Prvo vprašanje

51. Tribunal Constitucional želi s prvim vprašanjem v bistvu izvedeti, ali je treba člen 4a(1)(a) in (b) Okvirnega sklepa razlagati tako, da izvršitvenemu pravosodnemu organu v primerih, opredeljenih v tej določbi, prepoveduje pogojevati izvršitev evropskega naloga za prijetje z zahtevo, da ima oseba, na katero se ta nalog nanaša, v odreditveni državi članici pravico do ponovnega sojenja.

52. Tribunal Constitucional tako izraža dvome, ki se mu pojavljajo v zvezi z odgovorom na to vprašanje. Prvič, po mnenju tega sodišča je mogoče člen 4a(1) Okvirnega sklepa razlagati dobesedno, kot da izvršitvenemu pravosodnemu organu prepoveduje zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje, ne prepoveduje pa mu nujno tega, da to izvršitev pogojuje z zahtevami, kot je možnost ponovnega sojenja. Drugič, tudi če bi bilo treba tako dobesedno razlago zavrniti, bi do takega izida lahko privedel člen 1(3) Okvirnega sklepa.

53. Ne strinjam se z dvomi, ki jih je Tribunal Constitucional izrazilo glede pomena, ki ga je treba pripisati členu 4a(1) Okvirnega sklepa. Preučitev besedila, sistematike in ciljev te določbe namreč izkazuje, da izvršitveni pravosodni organ v primerih, ki so v njej opredeljeni, ne more na splošno pogojevati izvršitve evropskega naloga za prijetje z zahtevo, da ima lahko oseba, na katero se ta nalog nanaša, v odreditveni državi članici pravico do ponovnega sojenja.

54. Iz besedila člena 4a Okvirnega sklepa je razvidno, da ta določa neobvezen razlog za neizvršitev evropskega naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve kazni ali varnostnega ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, če zadevna oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo. To možnost spremljajo štiri izjeme, v katerih izvršitveni pravosodni organ nima možnosti zavrniti izvršitve zadevnega evropskega naloga za prijetje.

11 — Glej v zvezi s tem Guillén López, E., „The impact of the European Convention of Human Rights and the Charter of Fundamental Rights of the European Union on Spanish Constitutional law: make a virtue of necessity“, *Human rights protection in the European legal order: the interaction between the European and the national courts*, Intersentia, 2011, str. 309, ki med drugim poudarja, da „with the authorisation for the ratification of the Lisbon Treaty, organic law 1/2008 [...] states in Article 2 that: ‚Under the provisions of paragraph 2 of Article 10 of the Spanish constitution and paragraph 8 of Article 1 of the Treaty of Lisbon, the rules relating to fundamental rights and freedoms recognized by the constitution shall be interpreted in accordance with the provisions of the Charter of Fundamental Rights“ (str. 334).

12 — Glej po analogiji – v zvezi s tožbo za presojo zakonitosti, vloženo pri High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (Administrative Court) (Združeno kraljestvo), katere namen je izpodbijanje prenosa direktive, čeprav na dan vložitve te tožbe rok, določen za prenos direktive, še ni potekel in ni bil sprejet še noben nacionalni ukrep za prenos te direktive – sodbo z dne 3. junija 2008 v zadevi Intertanko in drugi (C-308/06, ZOdl., str. I-4057, točke od 33 do 35) in zgoraj navedeno sodbo Afton Chemical (točke od 15 do 17).

55. Kot je navedeno v uvodni izjavi 6 Okvirnega sklepa 2009/299, je želel zakonodajalec Unije „[določiti] pogoje, pod katerimi se priznanje in izvršitev odločbe, izdane v sojenju, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča, ne bi smela zavrniti. Ti pogoji so alternativni; če je eden izmed pogojev izpolnjen, odreditveni organ z izpolnitvijo ustrezne rubrike evropskega naloga za prijetje [...] jamči, da so bile ali bodo izpolnjene zahteve, ki naj bi zadostovale za izvršitev odločbe na podlagi načela vzajemnega priznavanja“.

56. Primere iz člena 4a(1), od (a) do (d), Okvirnega sklepa je mogoče razvrstiti v dve kategoriji.

57. Prva kategorija združuje točki (a) in (b) te določbe. Iz njiju izhaja, da izvršitveni pravosodni organ ne more zavrniti izvršitve evropskega naloga za prijetje, če je bila zadevna oseba bodisi osebno povabljen ali kako drugače obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja in je bila obveščena, da se odločba lahko izreče, če se sojenja ne udeleži, bodisi seznanjena z načrtovanim sojenjem in je pooblastila pravnega zastopnika, ki ga je imenovala sama ali ga je imenovala država, da jo zastopa na sojenju, in jo je ta zastopnik na sojenju dejansko zastopal.

58. Glede na opis dejanskega stanja v sporu o glavni stvari, kot je razviden iz predložitvene odločbe, položaj pritožnika ustreza natančneje primeru iz člena 4a(1)(b) Okvirnega sklepa. Opozarjam namreč, da je pritožnik pooblastil dva odvetnika, ki uživata njegovo zaupanje in ki jima je Tribunale di Ferrara vročilo obvestilo o načrtovani obravnavi, tako da je bil pritožnik z obravnavo seznanjen. Prav tako je izkazano, da sta ta dva odvetnika pritožnika dejansko zastopala na obravnavi, ki je bila opravljena na prvi stopnji, ter v nadaljnjih postopkih s pritožbo in kasacijsko pritožbo.

59. Ob branju člena 4a(1)(a) in (b) Okvirnega sklepa je treba ugotoviti, da besedilo teh dveh točk nikjer ne omenja zahteve, da mora imeti zadevna oseba v navedenih primerih možnost ponovnega sojenja v odreditveni državi članici.

60. Na podlagi preučitve vseh določb člena 4a(1) Okvirnega sklepa se zdi, da so primeri iz točk (c) in (d) te določbe, ki tvorita drugo kategorijo, v resnici edini, v katerih ima lahko zadevna oseba pravico do ponovnega sojenja.

61. Način, na katerega je želel zakonodajalec Unije določiti te primere, se močno razlikuje od logike, ki je bila temelj člena 5(1) Okvirnega sklepa 2002/584. Spominjam, da je ta določba izvršitvenemu pravosodnemu organu pod nekaterimi pogoji dopuščala predajo pogojiti z zahtevo, da odreditveni pravosodni organ z ustreznim zagotovilom zajamči, da bo oseba, za katero je predvideno prijetje, imela možnost zaprositi za ponovno obravnavo svoje zadeve v odreditveni državi članici in biti navzoča pri sojenju. Izvršitveni pravosodni organ je bil pristojen za presojo, ali so bila ta zagotovila ustrezna.

62. Nasprotno pa člen 4a(1)(c) in (d) Okvirnega sklepa odpravlja polje proste presoje izvršitvenega pravosodnega organa, ki se mora zanesti na informacije, ki jih vsebuje evropski nalog za prijetje. Izvršitveni pravosodni organ mora tako evropski nalog za prijetje izvršiti, če je v njem v bistvu navedeno bodisi to, da je zadevna oseba, potem ko ji je bila vročena odločba in je bila izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja, izrecno izjavila, da ne izpodbija odločbe, ali ni zahtevala ponovnega sojenja v ustreznem roku, bodisi da tej osebi odločba ni bila osebno vročena, ampak ji bo osebno vročena nemudoma po predaji in bo izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ter o roku, v katerem mora zahtevati tako ponovno sojenje.

63. Sistematika člena 4a(1) Okvirnega sklepa tako razkriva, da samo točki (c) in (d) te določbe obravnavata primer, v katerem ima lahko zadevna oseba pravico do ponovnega sojenja in da, nasprotno, točki (a) in (b) navedene določbe naštevata primere, v katerih zadevna oseba ne more uveljavljati take pravice. V zvezi z zadnjemavedenima točkama je treba ugotoviti, da je zakonodajalec Unije bolj natančen, vendar ne odstopa bistveno od tega, kar je bilo določeno v členu 5(1) Okvirnega

sklepa 2002/584. Namreč, *a contrario* razumevanje te določbe kaže, da je ta že izključevala možnost pogojevanja predaje s ponovnim sojenjem v primeru, ko je bila zadevna oseba osebno pozvana na obravnavo ali kako drugače obveščena o datumu in kraju obravnave, ki se je zaključila z izdajo odločbe v odsotnosti.

64. V točkah (a) in (b) člena 4a Okvirnega sklepa je zakonodajalec Unije v bistvu potrdil, da je treba za zadevno osebo, če je bila seznanjena z načrtovanim sojenjem in je bila obveščena, da se odločba lahko izreče, če se sojenja ne udeleži, ali če je bila seznanjena z načrtovanim sojenjem in je za zastopanje pooblastila pravnega zastopnika, šteti, da se je odpovedala udeležbi na svojem sojenju, tako da ne more uveljavljati pravice do ponovnega sojenja.

65. Na splošno dovoliti, da bi izvršitveni pravosodni organ v teh primerih predajo zadevne osebe pogojil z možnostjo ponovnega sojenja, bi pomenilo dodati razlog, ki bi lahko privedel do zavrnitve izvršitve evropskega naloga za prijetje. To bi bilo v nasprotju z voljo, ki jo je izrecno izrazil zakonodajalec Unije, da zaradi pravne varnosti izčrpno določi primere, v katerih je treba šteti, da pravice osebe, ki ni bila osebno navzoča na sojenju, niso bile kršene in da je torej treba evropski nalog za prijetje izvršiti.

66. Cilji, ki jim je zakonodajalec Unije sledil pri sprejetju člena 4a Okvirnega sklepa, potrjujejo, da izvršitvenim pravosodnim organom ni želel prepustiti možnosti, da bi izvršitev evropskega naloga za prijetje pogojili z zahtevo, da ima lahko oseba, na katero se ta nalog nanaša, pravico do ponovnega sojenja v odreditveni državi članici.

67. Zakonodajalec Unije je s sprejetjem Okvirnega sklepa 2009/299 želel popraviti pomanjkljivosti ureditve, določene s členom 5(1) Okvirnega sklepa 2002/584 in jo izboljšati, tako da bi dosegel boljše ravnotežje med ciljem, ki se nanaša na okrepitev procesnih pravic oseb, ki so predmet kazenskega postopka, in ciljem, da se olajša pravosodno sodelovanje na področju kazenskih zadev, zlasti z izboljšanjem vzajemnega priznavanja sodnih odločb med državami članicami.¹³

68. Kot je navedeno v uvodni izjavi 3 Okvirnega sklepa 2009/299, je zakonodajalec Unije izhajal iz ugotovitve, da je Okvirni sklep 2002/584 v svoji prejšnji različici pod nekaterimi pogoji dopuščal „izvršitvenemu organu, da od odreditvenega pravosodnega organa zahteva, naj z ustreznim zagotovitvijo zagamči, da bo oseba, za katero je izdan evropski nalog za prijetje, imela možnost zaprositi za ponovno sojenje zadeve v državi članici izdajateljici in biti navzoča pri izreku sodbe“. Zakonodajalec Unije je ugotovil, da v okviru te ureditve „[u]streznost takšnega zagotovitve določi izvršitveni organ, zato je težko natančno vedeti, kdaj se izvršitev lahko zavrne“.

69. Zaradi teh nejasnosti, ki bi lahko zmanjšale učinkovitost mehanizma vzajemnega priznavanja sodnih odločb, izdanih v odsotnosti, je zakonodajalec Unije menil, da je nujno „določiti jasne in skupne razloge za zavrnitev priznanja odločb, izdanih v sojenju, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča“. ¹⁴ Namen Okvirnega sklepa 2009/299 je zato „natančneje določiti opredelitev skupnih razlogov, ki bi izvršitvenemu organu omogočili, da izvrši odločbo kljub temu, da oseba ni bila navzoča na sojenju, pri tem pa v celoti spoštuje njeno pravico do obrambe“. ¹⁵

13 — Glej člen 1(1) Okvirnega sklepa 2009/299.

14 — Glej uvodno izjavo 4 Okvirnega sklepa 2009/299.

15 — *Idem*.

70. Vse te navedbe izkazujejo, da je zakonodajalec Unije s črtanjem možnosti pogojne predaje iz člena 5(1) Okvirnega sklepa 2002/584 želel izboljšati vzajemno priznavanje sodnih odločb, izdanih v odsotnosti, čeprav je okrepil procesne pravice oseb. Izbrana rešitev – ki sestoji iz izčrpne določitve primerov, v katerih je treba šteti, da evropski nalog za prijete, izdan zaradi izvršitve sodbe, izdane v odsotnosti, ne krši pravice do obrambe – ni skladna z možnostjo, da bi izvršitveni pravosodni organ to izvršitev pogojil z zahtevo, da je lahko zadevna obsodba predmet nadzora, da bi bila tako zagotovljena pravica zadevne osebe do obrambe.

71. Tribunal Constitucional v predložitveni odločbi navaja zamisel, v skladu s katero bi člena 1(3) Okvirnega sklepa 2002/584 in 1(2) Okvirnega sklepa 2009/299 lahko dopuščala ohranitev takšne možnosti.

72. Opozarjam, da je iz teh dveh členov, ki imata v bistvu enako vsebino, razvidno, da učinek teh okvirnih sklepov ni sprememba obveznosti spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel, ki so zajamčeni s členom 6 PEU in med katerimi je pravica do obrambe osebe, ki je predmet kazenskega postopka. V skladu s tezo predložitvenega sodišča bi lahko obveznost spoštovanja temeljnih pravic izvršitvenim pravosodnim organom dopustila zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijete, vključno v primerih iz člena 4a(1), od (a) do (d), Okvirnega sklepa, če zadevna oseba nima pravice do ponovnega sojenja. Ta teza v resnici privede do tega, da se vprašamo o veljavnosti te določbe glede na temeljne pravice, varovane v pravnem redu Unije, saj naj navedena določba ne bi zagotavljala zadostnega varstva pravice do poštenega sojenja in pravice do obrambe, kar je predmet drugega vprašanja.

C – Drugo vprašanje

73. Tribunal Constitucional s svojim drugim vprašanjem Sodišče poziva, naj odloči, ali je člen 4a(1) Okvirnega sklepa v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz členov 47, drugi odstavek, in 48(2) Listine.

74. Glede na pojasnila v zvezi s tema določbama¹⁶ člen 47, drugi odstavek, Listine ustreza členu 6(1) EKČP, člen 48(2) Listine pa ustreza zlasti členu 6(3) EKČP. Člen 52(3) Listine določa, da kolikor ta listina vsebuje pravice, ki ustrezajo pravicam, zagotovljenim z EKČP, sta vsebina in obseg teh pravic enaka kot vsebina in obseg pravic, ki ju določa navedena konvencija, pri čemer ta določba ne preprečuje širšega varstva po pravu Unije. Preden bom preveril, ali bi moralo pravo Unije na tem področju zagotoviti širše varstvo ali ne, bom torej preučil sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice v zvezi z jamstvi, ki morajo biti zagotovljena glede sodb, izdanih v odsotnosti.

75. Splošna načela s področja sodb, izdanih v odsotnosti, je Evropsko sodišče za človekove pravice povzelo v sodbi Sejdovic proti Italiji z dne 1. marca 2006¹⁷ in jih nedavno potrdilo v sodbah Haralampiev proti Bolgariji z dne 24. aprila 2012 in Idalov proti Rusiji z dne 22. maja 2012.

76. Po mnenju Evropskega sodišča za človekove pravice „možnost ‚obtoženca‘, da se udeleži obravnave, izhaja iz predmeta in cilja celega člena [6 EKČP]“.¹⁸ Navedeno sodišče meni, da „[č]etudi sojenje, ki se odvija v odsotnosti obtoženca, ni samo po sebi neskladno s členom 6 [EKČP], je vendarle res, da gre za odrekanje sodnega varstva, kadar oseba, ki je obsojena *in absentia*, pozneje ne more doseči, da bi pravosodni organ po tem, ko bi jo zaslišal, ponovno odločil o dejanski in pravni utemeljenosti obtožbe, če ni dokazano, da se je odrekla svoji pravici biti navzoča in se braniti [...] ali da se je nameravala izogniti roki pravice“.¹⁹

16 — Glej pojasnila k Listini o temeljnih pravicah (UL 2007, C 303, str. 17).

17 — *Recueil des arrêts et décisions* 2006-II.

18 — Glej zgoraj navedeni sodbi Sejdovic proti Italiji (točka 81) in Haralampiev proti Bolgariji (točka 30).

19 — Glej zgoraj navedeno sodbo Sejdovic proti Italiji (točka 82).

77. Poleg tega to sodišče meni, da je „dolžnost zagotoviti obtožencu pravico do navzočnosti v sodni dvorani – bodisi med prvim sojenjem zoper njega bodisi med ponovnim sojenjem – [...] eden bistvenih elementov člena 6 [EKČP] [...]. Zato se je zavrnitev ponovnega sojenja, ki je potekalo v odsotnosti in ne da bi kar koli kazalo na to, da se je obtoženec odrekel svoji pravici biti navzoč, štela za ‚očitno odrekanje sodnega varstva‘, kar ustreza pojmu sojenja, ki je ‚očitno v nasprotju z določbami člena 6 [EKČP] ali načelom, zajamčenim s tem členom‘.“²⁰

78. Iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice je med drugim razvidno, da „ne besedilo ne duh člena 6 [EKČP] nikomur ne preperečujeta, da se prostovoljno odreče jamstvom poštenega sojenja, in sicer izrecno ali molče [...]. Vendar pa mora biti takšna odpoved pravici do navzočnosti na sojenju – da je skladna z [EKČP] – nedvoumna in mora biti obdana z minimalnimi jamstvi, ki ustrezajo njeni resnosti [...]. Poleg tega ne sme prizadeti nobenega pomembnega javnega interesa.“²¹ Evropsko sodišče za človekove pravice je prav tako razsodilo, da „je mogoče šteti, da se je obtoženec implicitno s svojim ravnanjem odrekel pomembni pravici, ki izhaja iz člena 6 [EKČP] le, če je bilo dokazano, da je lahko razumno predvidel posledice svojega ravnanja v zvezi s tem.“²²

79. Evropsko sodišče za človekove pravice pripisuje pri presoji, ali zadevni nacionalni postopek izpolnjuje zahteve po poštenem sojenju v smislu člena 6 EKČP, velik pomen temu, da odsotnost obtoženca s sojenja ni kaznovana s tem, da se mu odreče pravica do pomoči zagovornika.²³ Namreč, „čeprav ni absolutna, se pravica vsakega obtoženca do dejanskega zastopanja po odvetniku, ki se mu ga po potrebi postavi po uradni dolžnosti, uvršča med temeljne elemente poštenega sojenja. Obtoženec tega upravičenja ne izgubi zgolj zaradi odsotnosti z obravnave.“²⁴ Po mnenju Evropskega sodišča za človekove pravice „je [...] za pravičnost kazenskega sistema ključnega pomena, da je obtoženec ustrezno branjen tako na prvi stopnji kot v postopku s pritožbo.“²⁵ Zato „čeprav mora biti zakonodajalec sposoben odvrniti od neupravičenih odsotnosti, jih ne more kaznovati z odstopanjem od pravice do pomoči zagovornika“²⁶ in „sodišča so dolžna zagotoviti poštenost sojenja in s tem skrbeti za to, da ima odvetnik, ki je na sojenju očitno prisoten zato, da bi branil svojo stranko, ki ni prisotna, možnost to tudi storiti.“²⁷

80. Glede na te ugotovitve menim, da člen 4a(1) Okvirnega sklepa ne le spoštuje tako določene zahteve Evropskega sodišča za človekove pravice, temveč jih tudi uzakonja, da bi se zagotovila njihova uporaba v primeru izvršitve evropskega naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve odločbe, izdane na sojenju, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča.

81. Točki (a) in (b) te določbe tako določata pogoje, v katerih je treba šteti, da se je zadevna oseba prostovoljno in nedvoumno odrekla pravici biti navzoča na sojenju, tako da ne more več uveljavljati pravice do ponovnega sojenja. Člen 4a(1)(b) Okvirnega sklepa je izpeljanka člena 4a(1)(a) tega sklepa, nanaša pa se na primer, ko je zadevna oseba, ki je bila seznanjena s predvidenim sojenjem, namerno izbrala zastopnost po pravnem zagovorniku, namesto da bi bila na sojenju osebno navzoča,²⁸ kar

20 — Glej zgoraj navedeni sodbi Sejdovic proti Italiji (točka 84) in Haralampiev proti Bolgariji (točka 31).

21 — Glej zgoraj navedeni sodbi Sejdovic proti Italiji (točka 86) in Haralampiev proti Bolgariji (točka 32). Glej tudi zgoraj navedeno sodbo Idalov proti Rusiji (točka 172).

22 — Glej zgoraj navedeno sodbo Idalov proti Rusiji (točka 173). V tem smislu glej tudi zgoraj navedeni sodbi Sejdovic proti Italiji (točka 87) in Haralampiev proti Bolgariji (točka 33).

23 — Glej zlasti sodbo ESČP z dne 14. junija 2001 v zadevi Medenica proti Švici (*Recueil des arrêts et décisions* 2001-VI), v kateri to sodišče v zvezi z zadevno osebo, ki je bila pravočasno obveščena o začetku postopka zoper njo in o datumu sojenja, navaja, da „je bila na obravnavi [njena] obramba zagotovljena s prisotnostjo dveh odvetnikov po njeni izbiri“ (točka 56).

24 — Glej zlasti sodbo ESČP z dne 13. februarja 2001 v zadevi Krombach proti Franciji (*Recueil des arrêts et décisions* 2001-II, točka 89). Glej tudi zgoraj navedeno sodbo Sejdovic proti Italiji (točka 91).

25 — Glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Sejdovic proti Italiji (točka 91).

26 — Glej zlasti sodbo ESČP z dne 21. januarja 1999 v zadevi Van Geysegem proti Belgiji (*Recueil des arrêts et décisions* 1999-I, točka 34) in zgoraj navedeno sodbo Krombach proti Franciji (točka 89) ter v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Sejdovic proti Italiji (točka 92).

27 — Glej zlasti zgoraj navedeno sodbo Sejdovic proti Italiji (točka 93).

28 — Glej uvodno izjavo 10 Okvirnega sklepa 2009/299.

dokazuje, da se je ta oseba odpovedala osebni udeležbi na svojem sojenju, obenem pa si je zagotovila pravico do obrambe. Nazadnje, točki (c) in (d) člena 4a(1) Okvirnega sklepa zajemata primere, v katerih ima zadevna oseba, ki ne spada pod točki (a) ali (b) te določbe, pravico do ponovnega sojenja ali pritožbe.

82. V skladu s cilji, določenimi s členom 1(1) Okvirnega sklepa 2009/299, člen 4a(1) Okvirnega sklepa zato dopušča okrepiti procesne pravice oseb, ki so predmet kazenskega postopka, s čimer usklajuje pravo Unije z ravnijo varstva, kot jo v svoji sodni praksi opredeljuje Evropsko sodišče za človekove pravice, in obenem poenostavlja pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah ter zlasti izboljšuje vzajemno priznavanje sodnih odločb med državami članicami.

83. Menim, da je raven varstva, ki jo določa zakonodajalec Unije, zadostna in primerna za dosego zgoraj navedenih ciljev in da se zaradi spoštovanja členov 47, drugi odstavek, in 48(2) Listine ne zahteva, da določi širše varstvo pravice do poštenega sojenja in pravice do obrambe, na primer tako, da bi pravico do ponovnega sojenja postavil za absolutno zahtevo, ki bi bila neodvisna od ravnanja zadevne osebe.

84. Poleg tega, da ne vidim razlogov za prekoračitev uravnoteženega stališča, ki ga je sprejelo Evropsko sodišče za človekove pravice, se Sodišče za določitev širše ravni varstva ne bi moglo opreti na ustavne tradicije, skupne državam članicam. Glede na to, da je Okvirni sklep 2009/299 nastal na podlagi pobude sedmih držav članic in da so ga sprejele vse države članice, je namreč mogoče z zadostno gotovostjo domnevati, da velika večina držav članic nima takega pojmovanja, kot ga ohranja Tribunal Constitucional v svoji sodni praksi.²⁹

85. Po mojem mnenju torej člena 4a(1) Okvirnega sklepa, kar zadeva presojo njegove veljavnosti v povezavi s členoma 47, drugi odstavek, in 48(2) Listine, ni mogoče grajati.

86. Poleg tega poudarjam, da – ker člen 4a(1) Okvirnega sklepa izčrpno in z vidika varstva temeljnih pravic zadostno ureja vprašanje pravice do ponovnega sojenja v okviru izvršitve evropskega naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve odločbe, izdane na podlagi sojenja, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča – člen 1(3) Okvirnega sklepa 2002/584 in člen 1(2) Okvirnega sklepa 2009/299 izvršitvenim pravosodnim organom ne smeta dopustiti, da bi zavrnili uporabo člena 4a(1) Okvirnega sklepa na račun strožjega koncepta pravice do poštenega sojenja, ob sistematičnem zahtevanju možnosti ponovnega sojenja v odreditveni državi članici, kadar je iz evropskega naloga za prijetje razvidno, da je zadevna oseba v enem od položajev, določenih v točkah od (a) do (d) zadnjenavedene določbe.

87. Zdaj je treba ugotoviti, ali daje člen 53 Listine Tribunal Constitucional možnost, da v okviru izvajanja Okvirnega sklepa obdrži svojo razlago člena 24(2) španske ustave, v skladu s katero mora biti predaja osebe, obsojene v odsotnosti, pogojena z zahtevo, da je obsodba lahko predmet preizkusa v odreditveni državi članici.

D – Tretje vprašanje

88. Predložitveno sodišče s svojim tretjim vprašanjem v bistvu Sodišče poziva, naj odloči, ali člen 53 Listine dopušča, da izvršitveni pravosodni organ pri izvajanju svojega nacionalnega ustavnega prava pogoji izvršitev evropskega naloga za prijetje z zahtevo, da ima oseba, na katero se ta nalog nanaša, pravico do ponovnega sojenja v odreditveni državi članici, čeprav člen 4a(1) Okvirnega sklepa ne dovoljuje uporabe take zahteve.

29 — Drugače povedano, če ponovimo besede, ki jih je uporabilo Sodišče v točki 74 sodbe z dne 14. septembra 2010 v zadevi Akzo Nobel Chemicals in Akros Chemicals proti Komisiji (C-550/07 P, ZOdl., str. I-8301), niso razprave, ki so potekale pred Sodiščem ob zadevnem sojenju, v pravnih redih 27 držav članic razkrile „nobene prevladujoče težnje“ v korist razlage, ki jo je sprejelo Tribunal Constitucional.

89. S tem vprašanjem je tako Sodišče pozvano, naj natančno opredeli, kakšno pravno vsebino in kolikšen obseg je treba pripisati členu 53 Listine.

90. Tribunal Constitucional v predložitveni odločbi navaja tri možne razlage tega člena.

91. Po prvi razlagi se člen 53 Listine enači s klavzulo, ki določa minimalno raven varstva, ki je značilna za mednarodne instrumente varstva človekovih pravic, in kakršna je ta, ki jo vsebuje člen 53 EKČP.³⁰ Listina naj bi tako določala najnižjo raven in državam članicam dopuščala, da določijo višjo raven, ki izvira iz njihove ustave, s čimer se izognejo nazadovanju v ravni varstva temeljnih pravic.

92. V takem hipotetičnem primeru bi člen 53 Listine državi članici dopuščal, da izvršitev evropskega naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve odločbe, izdane v odsotnosti, pogoji z zahtevami, katerih cilj je izogniti se razlagi, ki bi omejevala ali kršila temeljne pravice, priznane z njeno ustavo, in to ne da bi morala biti ta višja raven varstva, ki velja v tej državi članici, razširjena na druge države članice s posredovanjem Sodišča, ki bi jo potrdilo. Tako stališče pomeni šteti, da bi v položaju, v katerem Sodišče ne meni, da je nujno, da pravo Unije temeljni pravici podeli širše varstvo v razmerju do ravni, ki izhaja iz EKČP, člen 53 Listine državi članici dopuščal, da tako višjo raven varstva te temeljne pravice zagotovi ob izvajanju svoje ustave.³¹

93. V skladu z drugo razlago člena 53 Listine naj bi se štelo, da je namen te listine omejiti ustrezna področja uporabe Listine in zlasti ustav držav članic, ob opozorilu, enako kot v členu 51 te listine, da je na področju uporabe prava Unije raven varstva temeljnih pravic, ki jo je treba uporabiti, tista, ki izhaja iz Listine. Nasprotno pa naj Listina zunaj področja uporabe prava Unije ne bi prepovedovala uporabe ravni varstva temeljnih pravic, kot jo določa ustava države članice. Po mnenju Tribunal Constitucional pa bi bila pomanjkljivost takega razumevanja člena 53 Listine, ki ga pojasnjuje zahteva po enotnosti uporabe prava Unije, po eni strani ta, da bi temu členu odvzelo lastno pravno vsebino, tako da bi postal glede na člen 51 Listine odvečen, po drugi strani pa to, da bi se s tem priznalo, da bi lahko Listina v državah članicah povzročila znižanje ravni varstva temeljnih pravic, ki izhajajo iz njihovih ustavnih določb.

94. Navedeno razumevanje člena 53 Listine bi pomenilo, da mora Tribunal Constitucional pri uporabi člena 4a Okvirnega sklepa prilagoditi svojo sodno prakso v zvezi z razlago člena 24 španske ustave. Zunaj področja uporabe Okvirnega sklepa pa bi bilo svobodno glede uporabe višje ravni varstva temeljnih pravic.

95. Tretja razlaga člena 53 Listine, ki jo predlaga Tribunal Constitucional, pomeni uporabo ene ali druge od prvih dveh razlag glede na značilnosti konkretne težave z varstvom zadevnih temeljnih pravic in glede na okoliščine, v katerih se presoja raven varstva, ki jo je treba zahtevati.³²

96. Po mojem mnenju je treba odločno zavrniti prvo razlago, ki jo predlaga Tribunal Constitucional.

97. Ta razlaga bi namreč kršila načelo primarnosti prava Unije, saj bi v vsakem posamičnem primeru privedla do tega, da bi se dalo prednost pravni normi, ki bi zadevni temeljni pravici zagotavljala višjo raven varstva. V nekaterih primerih bi tako prišlo do nadvlade nacionalnih ustav nad pravom Unije.

30 — V skladu s členom 53 EKČP „[n]obene določbe te konvencije ni mogoče razlagati kot omejitev ali odpravo katerekoli človekove pravice in temeljne svoboščine, ki jih je mogoče uveljaviti po zakonih katerekoli visoke pogodbenne stranke ali po sporazumih, v katerih nastopa kot pogodbenica“.

31 — Tribunal Constitucional se v zvezi s tem sklicuje na sodbe z dne 12. junija 2003 v zadevi Schmidberger (C-112/00, Recueil, str. I-5659, točka 74); z dne 11. decembra 2007 v zadevi International Transport Workers' Federation in Finnish Seamen's Union (C-438/05, ZODl., str. I-10779, točka 45) in z dne 18. decembra 2007 v zadevi Laval un Partneri (C-341/05, ZODl., str. I-11767, točka 93). Iz navedenih točk iz teh sodb je razvidno, da je varstvo temeljnih pravic legitimni interes, ki načeloma upravičuje omejitev obveznosti, ki jih nalaga pravo Unije, celo na podlagi temeljne svoboščine, ki jo zagotavlja Pogodba, kot sta prosti pretok blaga ali svoboda opravljanja storitev.

32 — Tribunal Constitucional je v zvezi s tem navedlo sodbo z dne 14. oktobra 2004 v zadevi Omega (C-36/02, ZODl., str. I-9609, točki 37 in 38) in zgoraj navedeno sodbo Pupino (točka 60).

98. V skladu z ustaljeno sodno prakso pa bi sklicevanje na nacionalne določbe – pa čeprav ustavne ravni – za omejitve obsega določb prava Unije posledično kršilo enotnost in učinkovitost tega prava in zato ne bi bilo dovoljeno.³³

99. Po mojem mnenju se člena 53 Listine ne sme razumeti kot določbo, katere namen je urediti kolizijo med, na eni strani, predpisom sekundarnega prava, ki bi – v skladu z njegovo razlago glede na Listino – določal neko raven varstva temeljne pravice, in, na drugi strani, predpisom iz nacionalne ustave, ki bi določal višjo raven varstva te iste temeljne pravice. V takem primeru ni ne namen ne učinek tega člena dati prednost bolj zaščitniškemu predpisu, ki izhaja iz nacionalne ustave. Dopustiti nasprotno bi pomenilo nespoštovanje ustaljene sodne prakse Sodišča v zvezi s primarnostjo prava Unije.

100. V zvezi s tem poudarjam, da ni iz besedila člena 53 Listine nikjer razvidno, da bi bilo treba ta člen razumeti kot izjemo od načela primarnosti prava Unije. Nasprotno, ugotoviti je mogoče, da so besedno zvezo „na njihovem področju uporabe“ pisci Listine izbrali, da ne bi kršili tega načela.³⁴ Poleg tega je bilo navedeno načelo, kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, potrjeno z izjavami, priloženimi k Sklepni listini Medvladne konference, ki je sprejela Lizbonsko pogodbo, podpisano 13. decembra 2007.³⁵

101. Prva razlaga, ki jo je navedlo Tribunal Constitucional, bi prav tako pomenila kršitev enotne in učinkovite uporabe prava Unije v državah članicah.

102. V zvezi s to zadevo bi bil učinek navedene razlage zlasti ta, da bi resno ogrozila enotnost ravni varstva, opredeljenega v členu 4a(1) Okvirnega sklepa in bi lahko ovirala izvrševanje evropskih nalogov za prijetje, izdanih zaradi izvršitve odločb, izdanih v odsotnosti.

103. Posledica te razlage bi namreč bila, da bi imele države članice v primerih sodnih odločb, izdanih v odsotnosti, za zavrnitev predaje znatno polje proste presoje. Ob upoštevanju ravni varstva pravice do poštenega sojenja v primeru sodne odločbe, izdane v odsotnosti, kakršna izhaja iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice in iz samega sprejetja Okvirnega sklepa 2009/299, večina držav članic osebi, obsojeni v odsotnosti, verjetno ne daje pravice do ponovnega sojenja, kadar se je taka oseba nedvoumno odpovedala temu, da bi bila na sojenju navzoča. Ponujena razlaga bi torej povzročila, da bi bilo izvrševanje evropskih nalogov za prijetje, izdanih zaradi izvršitve odločb, izdanih v odsotnosti, s strani španskih pravosodnih organov ohromljeno, razen če bi odreditvene države članice zadevnim osebam lahko zagotovile ponovno sojenje. Poleg tega bi vzpostavitev sistema tovrstne spremenljive geometrije prestopnike spodbujala k zatekanju v države članice, katerih ustavne določbe zagotavljajo boljše varstvo kot ustavne določbe drugih držav, s čimer bi bila ogrožena učinkovitost Okvirnega sklepa.³⁶

104. Ta prva razlaga člena 53 Listine bi ogrozila tudi načelo pravne varnosti, saj bi lahko neka država članica določbo sekundarnega prava, čeprav bi bila ta skladna s temeljnimi pravicami, zagotovljenimi z Listino, izključila zaradi kršitve ene od njenih ustavnih določb.

105. Bolj splošno je prva razlaga, ki jo predlaga Tribunal Constitucional, v nasprotju s tradicionalnimi metodami presoje stopnje varstva, ki mora biti v Uniji zagotovljeno temeljnim pravicam.

33 — Glej zlasti sodbe z dne 17. decembra 1970 v zadevi Internationale Handelsgesellschaft (11/70, Recueil, str. 1125, točka 3); z dne 2. julija 1996 v zadevi Komisija proti Luksemburgu (C-473/93, Recueil, str. I-3207, točka 38) in z dne 8. septembra 2010 v zadevi Winner Wetten (C-409/06, ZOdl., str. I-8015, točka 61).

34 — Glej v tem smislu Ladenburger, C., „European Union Institutional Report“, *The Protection of Fundamental Rights Post-Lisbon: The Interaction between the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the European Convention on Human Rights and National Constitutions*, Tartu University Press, poročila XXV. kongresa FIDE, Talin 2012, zv. 1, str. 141, zlasti str. 175 in opomba na strani 124.

35 — Glej izjavo 17 v zvezi s primarnostjo.

36 — Glej Tinsley, A., „Note on the reference in case C-399/11 Melloni“, *New Journal of European Criminal Law*, zv. 3, izd. 1, 2012, str. 19, zlasti str. 28. Avtor se sklicuje na članek M. Arroya Jiménez z naslovom „Sobre la primera cuestión prejudicial planteada por el Tribunal Constitucional – Bases, contenido y consecuencias“, *Revista Para el Análisis del Derecho*, Barcelona, oktober 2011.

106. Čeprav je namreč res, da mora razlaga pravic, ki jih varuje Listina, težiti k višji ravni varstva, kot je to mogoče sklepati iz člena 52(3) Listine in pojasnil k členu 52(4) te listine, je treba kljub temu opozoriti, da mora iti za raven varstva, prilagojeno pravu Unije, kakor je poleg tega poudarjeno v teh pojasnilih.

107. V tem primeru moram spomniti na načelo, ki je že od nekdaj vodilo razlago temeljnih pravic v Uniji, in sicer, da mora biti varstvo temeljnih pravic v Uniji zagotovljeno v okviru strukture in ciljev tega varstva.³⁷ V zvezi s tem ni nepomembno, da so v preambuli Listine omenjeni glavni cilji Unije, med katerimi je oblikovanje območja svobode, varnosti in pravice.

108. Ni mogoče torej odločiti zgolj v smislu bolj ali manj obsežnega varstva temeljnih pravic, ne da bi se upoštevalo zapovedi, povezane z delovanjem Unije in s specifičnostjo prava Unije.

109. Temeljne pravice, ki jih je treba varovati, in raven varstva, ki jim ga je treba podeliti, odražajo izbiro neke družbe – glede pravičnega ravnotežja, ki ga je treba doseči – med interesi posameznikov in interesi skupnosti, ki ji pripadajo. Ta določitev je tesno povezana z vrednotami, ki so lastne zadevnemu pravnemu redu, zlasti glede na družbene, kulturne in zgodovinske okoliščine tega pravnega reda, in je torej ni mogoče samodejno prenesti v druge okoliščine.³⁸

110. Razlagati člen 53 Listine tako, kot da državam članicam dopušča, da na področju uporabe prava Unije uporabijo njihovo ustavno določbo, ki zagotavlja višjo raven varstva zadevne temeljne pravice, bi torej pomenilo zanemariti, da je določitev ravni varstva temeljnih pravic, ki jo je treba doseči, tesno odvisna od konteksta, v katerem se opravi.

111. Čeprav je cilj težiti k višji ravni varstva temeljnih pravic, pa specifičnost prava Unije tako povzroči, da ravni varstva, ki izhaja iz razlage nacionalne ustave, ni mogoče samodejno prenesti na področje Unije, niti ni mogoče na tej podlagi ugovarjati uporabi prava Unije.

112. Pri oceni ravni varstva temeljnih pravic, ki mora biti zagotovljena v pravnem redu Unije, je treba upoštevati specifične interese, ki usmerjajo delovanje Unije. Tako je zlasti pri nujni enotnosti uporabe prava Unije in zapovedi v zvezi z oblikovanjem območja svobode, varnosti in pravice. Ti specifični interesi vodijo k oblikovanju ravni varstva temeljnih pravic glede na različne vpletene interese.

113. Okvirni sklep 2009/299 dokazuje prav to, da je treba raven varstva temeljnih pravic določiti ne *in abstracto*, temveč na način, ki je prilagojen zahtevam v zvezi z oblikovanjem območja svobode, varnosti in pravice.

114. V zvezi s tem obstaja očitna vez med približevanjem zakonodaj držav članic na področju pravic oseb v kazenskih postopkih in krepitvijo medsebojnega zaupanja med temi državami.

115. Kot je navedeno v uvodni izjavi 10 Okvirnega sklepa, „[m]ehanizem evropskega naloga za prijetje temelji na visoki stopnji zaupanja med državami članicami“. Poleg tega je imelo Sodišče priložnost pojasniti, da se z Okvirnim sklepom želi olajšati in pospešiti pravosodno sodelovanje in s tem prispevati k uresničitvi cilja, določenega za Unijo, da postane območje svobode, varnosti in pravice, ki temelji na visoki stopnji zaupanja, ki mora obstajati med državami članicami.³⁹

37 — Zgoraj navedena sodba Internationale Handelsgesellschaft (točka 4).

38 — Glej Widmann, A.-M., „Article 53: undermining the impact of the Charter of Fundamental Rights“, *Columbia journal of European law*, zv. 8, 2002, št. 2, str. 342, zlasti str. 353, in Van De Heyning, C., „No place like home – Discretionary space for the domestic protection of fundamental rights“, *Human rights protection in the European legal order: the interaction between the European and the national courts*, op. cit., str. 65, zlasti str. 81.

39 — Glej zlasti sodbo z dne 28. junija 2012 v zadevi West (C-192/12 PPU, točka 53 in navedena sodna praksa).

116. S tega vidika lahko opredelitev – na ravni Unije – skupne in povišane ravni varstva pravice do obrambe okrepi zaupanje, ki ga ima izvršitveni pravosodni organ v kakovost postopka, ki velja v odreditveni državi članici.

117. Kot pravilno navaja španska vlada, je namen Okvirnega sklepa 2009/299 rešiti težavo, ki je nastala zaradi obstoja različnih ravni varstva v okviru izvrševanja evropskega naloga za prijetje v primerih obsodb v odsotnosti. Ta okvirni sklep je del ukrepov, katerih cilj je ustvariti evropski postopek, nepogrešljiv za večjo učinkovitost mehanizmov pravosodnega sodelovanja v Uniji. Namreč, brez uskladitve procesnih jamstev bi Unija le stežka napredovala pri uporabi načela medsebojnega priznavanja in pri oblikovanju resničnega območja svobode, varnosti in pravice. To je tudi razlog, iz katerega člen 82(2) PDEU določa, da „[lahko] Evropski parlament in Svet [...] določita minimalna pravila, potrebna za lažje vzajemno priznavanje sodb in sodnih odločb ter policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah s čezmejnimi posledicami“, ki lahko med drugim urejajo pravice oseb v kazenskem postopku.

118. Okvirni sklep 2009/299 se sklada s to logiko, saj se z njim ne želi le zagotoviti izvrševanje evropskih nalogov za prijetje v okviru obsodb v odsotnosti, temveč tudi to, da so temeljne pravice zadevnih oseb, kakršni sta pravica do poštenega sojenja in pravica do obrambe, zadostno varovane.

119. Da bi uskladil te cilje, je zakonodajalec Unije določil raven varstva zadevnih temeljnih pravic tako, da ni ogrožena učinkovitost mehanizma evropskega naloga za prijetje.

120. V zvezi s tem se strinjam z mnenjem španske vlade, ki navaja, da je nujno zagotoviti izvrševanje sodnih odločb, ki jih sprejmejo države članice, in sicer ob popolnem spoštovanju temeljnih pravic obtožencev v kazenskem postopku, pri čemer pa se procesnih jamstev, ki jih imajo ti obtoženci, kljub temu ne sme uporabiti le za to, da bi ušli roki pravice. Gre seveda za spoštovanje temeljnih pravic, vendar hkrati tudi za zagotovitev, da se procesna jamstva v okviru čezmejnne dimenzije, ki je območje svobode, varnosti in pravice, ne uporabijo za oviranje izvrševanja sodnih odločb.

121. Člen 4a Okvirnega sklepa poskrbi prav za zagotovitev boljšega izvrševanja evropskih nalogov za prijetje, izdanih zaradi izvršitve odločb, izdanih v odsotnosti, obenem pa na način, ki je prilagojen temu cilju, krepi procesne pravice zadevnih oseb.

122. Razlaga člena 53 Listine, ki bi izvršitvenemu pravosodnemu organu dopuščala, da uporabi nacionalno ustavno določbo in izvršitev evropskega naloga za prijetje in predajo, izdanega zaradi izvršitve odločbe, izdane v odsotnosti, na splošno pogoji z zahtevo, da ima lahko oseba, na katero se ta nalog nanaša, pravico do ponovnega sojenja v odreditveni državi članici, bi porušila ravnotežje, doseženo s členom 4a Okvirnega sklepa, in zato ni dopustna.

123. Prav tako poudarjam, da se uvodne izjave 12 Okvirnega sklepa ne sme razumeti kot potrditve za prvo razlago, ki jo predlaga Tribunal Constitucional. V skladu s to uvodno izjavo ta okvirni sklep „ne preprečuje, da ne bi država članica uporabljala svojih ustavnih pravil v zvezi [s pravico do poštenega sojenja]“. Navedeno uvodno izjavo je treba po mojem mnenju brati v povezavi s členom 1(3) navedenega okvirnega sklepa. Vendar sem že zgoraj pojasnil, da je ta določba prikrajšana za velik del svojega uporabnega učinka, saj je bila raven varstva pravice do poštenega sojenja za namene izvršitve evropskega naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve odločbe, izdane v odsotnosti, v Uniji skupno opredeljena s sprejetjem člena 4a(1) Okvirnega sklepa.

124. Tretje vprašanje, ki ga je postavilo Tribunal Constitucional, seže preko razlage člena 53 Listine in v resnici privede do tega, da se vprašamo, kakšen manevrski prostor imajo države članice pri določitvi ravni varstva temeljnih pravic, ki ga želijo zagotoviti pri izvajanju prava Unije. V zvezi s tem je treba razlikovati med položaji, v katerih na ravni Unije obstaja opredelitev stopnje varstva temeljne pravice, ki mora biti zagotovljeno v okviru delovanja Unije, in položaji, v katerih ta stopnja varstva ni bila skupno opredeljena.

125. V prvem primeru je določitev ravni varstva, kot je bilo prikazano, tesno povezana s cilji zadevnega delovanja Unije. Ta določitev je odraz ravnotežja med potrebo po zagotovitvi učinkovitosti delovanja Unije in potrebo po zadostnem varstvu temeljnih pravic. V tem položaju je jasno, da bi *a posteriori* sklicevanje države članice na ohranitev njene višje ravni varstva imelo za posledico porušenje ravnotežja, ki ga je dosegel zakonodajalec Unije, in s tem ogrozitev uporabe prava Unije.

126. Člen 4a(1) Okvirnega sklepa je v okoliščinah tega sklepa izraz dogovora med vsemi državami članicami glede določitve, kdaj je treba osebo, obsojeno v odsotnosti, predati, ne da bi to ogrozilo njeno pravico do poštenega sojenja in njeno pravico do obrambe. To soglasje med državami članicami ne dopušča uporabe nacionalnih standardov varstva, ki se od tega razlikujejo.

127. V drugem primeru pa imajo države članice širši manevrski prostor za uporabo – na področju uporabe prava Unije – ravni varstva temeljnih pravic, ki jo želijo zagotoviti v nacionalnem pravnem redu, in sicer vse dokler je taka raven varstva skladna s pravilnim izvajanjem prava Unije in ne ogroža drugih temeljnih pravic, ki jih varuje pravo Unije.⁴⁰

128. Po teh pojasnilih je treba zdaj ugotoviti, kakšno mesto zavzema v Listini njen člen 53.

129. Pri tej preučitvi se po mojem mnenju ne sme podcenjevati politične in simbolne vrednosti tega člena.⁴¹ Poleg tega je treba navedeni člen po mojem mnenju razumeti v tesni povezavi s členoma 51 in 52 Listine, katerih nadaljevanje je.

130. V skladu s pojasnili člena 53 Listine „[je] [n]amen te določbe [...] ohraniti raven varstva, ki jo na svojih področjih uporabe trenutno zagotavljajo pravo Unije, pravo držav članic in mednarodno pravo. EKČP se omenja zaradi njenega pomena.“

131. Pisci Listine niso mogli prezreti obstoja številnih virov varstva temeljnih pravic, ki vežejo države članice, in so torej morali predvideti način, kako lahko Listina sobiva z njimi. To je glavni cilj naslova VII Listine, ki vsebuje splošne določbe, ki urejajo razlago in uporabo te listine. S tega vidika člen 53 Listine dopolnjuje načela, določena v členih 51 in 52 te listine, saj po eni strani opozarja, da v sistemu, v katerem vlada pluralizem virov varstva temeljnih pravic, Listina ni namenjena temu, da bi postala izključni instrument za varstvo teh pravic, po drugi strani pa, da ne more biti učinek Listine same, da bi kršila ali omejevala raven varstva, ki izhaja iz teh različnih virov na njihovih področjih uporabe.

132. Listina ni instrument, ki bi bil osamljen in nepovezan z drugimi viri varstva temeljnih pravic. Sama Listina določa, da je treba njene določbe razlagati ob skrbnem upoštevanju drugih pravnih virov, nacionalnih ali mednarodnih. Tako je na podlagi člena 52(3) Listine EKČP minimalna raven, pod katero naj se pravo Unije ne bi spustilo, člen 52(4) Listine pa določa, da kolikor so v tej listini priznane temeljne pravice, kot izhajajo iz skupnih ustavnih tradicij držav članic, je treba te pravice razlagati skladno s temi tradicijami.⁴²

40 — Za primere temeljnih pravic, ki v nekaterih državah članicah uživajo višjo raven varstva v primerjavi z ravnijo varstva, ki izhaja iz EKČP in prava Unije, glej Besselink, L. F. M., „General Report“, *The Protection of Fundamental Rights Post-Lisbon: The Interaction between the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the European Convention on Human Rights and National Constitutions*, op. cit., str. 63, zlasti str. 70. Glej prav tako Ladenburger, C., op. cit., ki meni, da „where Union law leaves several ways of implementation without its effectiveness being undermined, then it is hard to see why the national authority should not be authorised to select only such modes of implementation that respect its own constitution“ (str. 173).

41 — Glej Bering Liisberg, J., „Does the EU Charter of Fundamental Rights Threaten the Supremacy of Community Law? – Article 53 of the Charter: a fountain of law or just an inkblot?“, *Jean Monnet Working Paper* št. 4/01, str. 18 in 50.

42 — Sporočilo, izraženo v členu 52(4) Listine, tako povzema Ladenburger, C., op. cit., str. 179:

„[T]he step of incorporating a written catalogue into primary law should not lead to construing Union fundamental rights in complete abstraction from the Member States' constitutional traditions and laws.“

Člen 52(6) Listine, ki določa, da „[se morajo] [n]acionalne zakonodaje in običaji [...] v celoti upoštevati v skladu s to listino“, je del iste logike.

133. V dopolnitev teh določb člen 53 Listine določa, da v okviru soobstoja različnih virov varstva temeljnih pravic sama Listina ne sme privedi do znižanja ravni varstva teh pravic v različnih pravnih redih. Namen tega člena je tako potrditi, da Listina nalaga raven varstva temeljnih pravic le na področju uporabe prava Unije.

134. Učinek Listine tako ne more biti zavezati države članice k znižanju ravni varstva temeljnih pravic, ki jih zagotavljajo njihove nacionalne ustave v primerih, ki so zunaj področja uporabe prava Unije. V členu 53 Listine je izražena tudi zamisel, da sprejetje te listine ne sme biti izgovor državi članici za znižanje varstva temeljnih pravic na področju uporabe nacionalnega prava.

135. V zvezi s tem je namen besedne zveze „na njihovem področju uporabe“ zlasti utrditi zaupanje držav članic v to, da namen Listine ni nadomestiti njihovih nacionalnih ustav, kar zadeva raven varstva, ki jo te ustave zagotavljajo na področju uporabe nacionalnega prava.⁴³ Hkrati vključitev te besedne zveze pomeni, da člen 53 Listine ne more ogroziti primarnosti prava Unije, če se presoja ravni varstva temeljnih pravic, ki jo je treba doseči, opravi v okviru izvajanja prava Unije.

136. Na podlagi mojega razumevanja člena 53 Listine Sodišču predlagam, naj odloči, da je ta člen treba razlagati tako, da izvršitvenemu pravosodnemu organu ne dopušča, da uporabi nacionalno ustavno pravo in izvršitev evropskega naloga za prijetje pogoji z zahtevo, da mora imeti oseba, na katero se ta nalog nanaša, v odreditveni državi članici pravico do ponovnega sojenja, saj člen 4a(1) Okvirnega sklepa ne dovoljuje uporabe takega pogoja.

137. Poudarjam, da stališče, za katero Sodišču predlagam, naj ga zavzame v obravnavani zadevi, ne vodi k zanikanju potrebe po upoštevanju nacionalne identitete držav članic, katere del je zagotovo ustavna identiteta.⁴⁴

138. Ne zanemarjam, da je Unija dolžna – kot je določeno v členu 4(2) PEU – spoštovati nacionalno identiteto držav članic, „ki je neločljivo povezana z njihovimi temeljnimi političnimi in ustavnimi strukturami“.⁴⁵ Prav tako ugotavljam, da preambula Listine opozarja, da mora Unija pri svojem delovanju spoštovati nacionalno identiteto držav članic.

139. Država članica, ki bi menila, da določba sekundarnega prava ogroža njeno nacionalno identiteto, bi tako lahko to določbo izpodbijala s sklicevanjem na člen 4(2) PEU.⁴⁶

140. Vendar pa v obravnavani zadevi ne gre za tak položaj. Glede tega me razprave, ki so potekale pred Tribunal Constitucional in pred Sodiščem, prepričajo, da določitev obsega pravice do poštenega sojenja in pravice do obrambe v primerih odločb, izdanih v odsotnosti, ne more vplivati na nacionalno identiteto Kraljevine Španije.

43 — Glej Bering Liisberg, J., op. cit., str. 16 in 35. V državah članicah lahko nacionalna sodišča glede na primer, ki ga obravnavajo, in glede na pravo, ki se uporabi, presodijo, katero raven varstva je treba uporabiti. Glej v zvezi s tem Besselink, L. F. M., op. cit., ki navaja, da „in federal states courts are acquainted with the distinction between areas of competence and the differentiated standards which accompany each. At the same time there is little doubt that the various ‚layers‘ overlap“ (str. 77).

44 — V zvezi s tem glej zlasti Simon, D., „L'identité constitutionnelle dans la jurisprudence de l'Union européenne“, *L'identité constitutionnelle saisie par les juges en Europe*, Éditions A. Pedone, Pariz, 2011, str. 27; Constantinesco, V., „La confrontation entre identité constitutionnelle européenne et identités constitutionnelles nationales, convergence ou contradiction? Contrepoint ou hiérarchie?“, *L'Union européenne: Union de droit, Union des droits – Mélanges en l'honneur de Philippe Manin*, Éditions A. Pedone, Pariz, 2010, str. 79, in v tem istem delu Mouton, J.-D., „Réflexions sur la prise en considération de l'identité constitutionnelle des États membres de l'Union européenne“, str. 145.

45 — Sodišče se je na to določbo sklicevalo v sodbah z dne 22. decembra 2010 v zadevi Sayn-Wittgenstein (C-208/09, ZOdl., str. I-13693, točka 92); z dne 12. maja 2011 v zadevi Runevič-Vardyn in Wardyn (C-391/09, ZOdl., str. I-3787, točka 86) in z dne 24. maja 2011 v zadevi Komisija proti Luksemburgu (C-51/08, ZOdl., str. I-4231, točka 124). Glej tudi točko 59 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca Jääskinena v zadevi Las (C-202/11, v postopku pred Sodiščem), ter točko 60 in naslednje predloga za sprejetje predhodne odločbe v zadevi JS (C-253/12, v postopku pred Sodiščem).

46 — Glej Besselink, L. F. M., op. cit., ki navaja, da „divergent fundamental rights standards may not be resolved explicitly via provisions like Article 53 of the Charter and of the ECHR, but by reference to Article 4(2) EU. Reliance on divergent fundamental rights standards is then made dependent on whether it forms part of the constitutional identity of a Member State“ (str. 136).

141. Namreč, poleg tega, da je določitev, kaj pomeni „absolutna vsebina“ pravice do obrambe, sporna celo pri samem Tribunal Constitucional, je Kraljevina Španija na obravnavi – ob opiranju zlasti na izjeme, ki v španskem pravu obstajajo glede ponovnega sojenja po odločbi, izdani v odsotnosti – sama navedla, da navzočnost obtoženca na sojenju ni del njene ustavne identitete.

142. Dalje se po mojem mnenju ne sme zamenjevati tega, kar ustreza konceptu, ki zahteva varstvo temeljne pravice, z ogrožanjem nacionalne identitete ali, natančneje, ustavne identitete države članice. V obravnavanem primeru gre resda za temeljno pravico, ki jo varuje španska ustava, katere pomembnosti se ne sme podcenjevati, vendar to kljub temu ne pomeni, da je tu treba predvideti uporabo člena 4(2) PEU.

143. Poleg tega je treba pojasniti, da spada upoštevanje razlikovalnih elementov, ki so značilni za nacionalne pravne rede, med načela, ki morajo voditi oblikovanje območja svobode, varnosti in pravice.

144. Člen 67(1) PDEU namreč določa, da „Unija vzpostavi območje svobode, varnosti in pravice ob spoštovanju temeljnih pravic in različnih pravnih sistemov in izročil držav članic“. Poleg tega člen 82(2) PDEU določa, da je treba v minimalnih pravilih, ki jih Evropski parlament in Svet lahko med drugim določita glede pravic oseb v kazenskem postopku, upoštevati „razlike med pravnimi sistemi in izročili držav članic“. Prav tako poudarjam, da člen 82(3) PDEU določa, da „[k]adar član Sveta meni, da bi osnutek direktive iz odstavka 2 lahko kršil temeljna načela njegovega kazenskega pravnega sistema, lahko zahteva, da se osnutek direktive predloži Evropskemu svetu“, pri čemer se redni zakonodajni postopek začasno prekine, v primeru trajajočega nesoglasja pa lahko pride do okrepljenega sodelovanja.

145. To, da je zakonodajalec Unije sprejel člen 4a Okvirnega sklepa, izkazuje, da so države članice želele sprejeti skupen pristop k izvrševanju evropskih nalogov za prijetje, izdanih zaradi izvršitev odločb, izdanih v odsotnosti, in da je ta skupen pristop skladen z raznolikostjo tradicij in pravnih sistemov držav članic.

IV – Predlog

146. Glede na zgoraj navedene ugotovitve Sodišču predlagam, naj Tribunal Constitucional odgovori:

1. Člen 4a(1)(a) in (b) Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009, je treba razlagati tako, da izvršitvenemu pravosodnemu organu prepoveduje, da v primerih iz te določbe izvršitev evropskega naloga za prijetje pogoji z zahtevo, da ima oseba, na katero se nalog nanaša, v odreditveni državi članici pravico do ponovnega sojenja.
2. Člen 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom 2009/299, je skladen s členoma 47, drugi odstavek, in 48(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.
3. Člen 53 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah izvršitvenemu pravosodnemu organu ne dopušča, da izvršitev evropskega naloga za prijetje pogoji z zahtevo, da ima oseba, na katero se nalog nanaša, v odreditveni državi članici pravico do ponovnega sojenja, saj člen 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom 2009/299, takega pogoja ne dovoljuje.